

De rede van de voorzitter van de NPB kreeg bijval en aanvulling met voorbeelden van goede samenwerking. Verschillende vrijzinnige hervormden toonden zich echter niet helemaal gelukkig met Eerdmans' rede. Ook al betreft het verslagen, Eerdmans' scherpe tong ten aanzien van de VVH en haar orgaan *Kerk en Volk* is goed te proeven. VVH-hoofdbestuurslid J.P.C. Poldervaart vroeg zich onder meer af of Eerdmans wel voldoende in het oog gehouden had, dat er groei in de vrijzinnig hervormde beweging zat. Ook Beversluis legde de vinger bij de pessimistische toon die hij gehoord had in het spreken over de positie van het vrijzinnig protestantisme. Hij vroeg de inleider of deze er niet met hem van overtuigd was dat voor het prestige van dit vrijzinnig protestantisme vooral de verovering en de handhaving van de oude positie van de vrijzinnigen in de Hervormde Kerk nodig was.

Het recht en de plicht van de vrijzinnige hervormden zei Eerdmans in zijn repliek niet uit het oog verloren te hebben. 'Trouwens, men zou van hem, een der oprichters der beweging, toch moeilijk iets anders kunnen verwachten!' De federatiegedachte die hij voorstond, moest groeien. Hoe lang had het niet geduurd voor de beweging van de vrijzinnige hervormden warme en vurige verdedigers kreeg? Toen Beversluis aandrong op een concretere reactie op zijn vraag, verklaarde Eerdmans aftappingen en versplinteringen nadelig te vinden. Als er geen kans was zelfstandig iets te bereiken, dan was het beter federatief te werk te gaan. 'Maar in 't algemeen zegt hij volmondig "ja" op de vraag van ds. Beversluis.' Beversluis maakte meteen gebruik van de gelegenheid om te vragen of Eerdmans voor de toekomst ook die mening was toegedaan. De inleider antwoordde daarop eveneens bevestigend 'als daar mogelijkheid toe bestaat'.⁴⁷ Eerdmans bleef dus overtuigd van het belang van het werk van de VVH, maar de jaren van strijd hadden hem niet optimistischer gemaakt over de kansen om de vrijzinnig hervormde idealen te realiseren. In plaatsen waar niets erop wees dat de vrijzinnige hervormden rechten kregen in de Hervormde Kerk, moesten de vrijzinnige hervormden niet moeilijk doen over het kerkelijk asiel dat door de NPB-afdelingen geboden werd. Intussen lijkt Beversluis ondanks Eerdmans' antwoorden een bijmaakje te hebben overgehouden aan de algemene vergadering. In het jaarboek schreef hij dat de bespreking afgelopen augustus met het hoofdbestuur van de NPB over de algemene verhouding een bevredigend verloop had gehad, maar dat was 'helaas niet te merken in de rede van de voorzitter op de algemene vergadering'.⁴⁸

Ruim een jaar later nam Eerdmans het voortouw in de zoektocht naar betere verhoudingen. Op de vergadering van het hoofdbestuur

47. Jaarboek 1930:1, 20v; NRC 30-10-1929, avondblad A.

48. Jaarboek VVH 1930-1931, 24.